

BANKALARDA YÖNETİM KURULU DENETİM KOMİTESİ UYGULAMASI

Ali Kamil UZUN, CPA, CFE

Yeni Bankacılık Kanunu ile birlikte yapılan önemli düzenlemelerden birisi de yönetim kurulu denetim komitesine ilişkindir.

Bankacılık Kanununda öngörülen iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin ilgili mevzuata uygun olarak tesis edilmesi, işlerliğinin, uygunluğunun ve yeterliliğinin sağlanması, finansal raporlama sistemlerinin güvence altına alınması, banka içindeki yetki ve sorumlulukların belirlenmesi yönetim kurulunun sorumlulukları arasında açık olarak tanımlanmıştır. Yönetim Kurulunun denetim ve gözetim faaliyetlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak üzere ise denetim komitesi oluşturulmuştur.

Denetim komitesi, yönetim kurulu adına bankanın iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin etkinliğini ve yeterliliğini, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin bu Kanun ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde işleyişini ve üretilen bilgilerin bütünlüğünü gözetmek, bağımsız denetim kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde gerekli ön değerlendirmeleri yapmak, yönetim kurulu tarafından seçilen bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerini düzenli olarak izlemek, bu Kanun kapsamında ana ortaklık niteliğindeki kuruluşlarda, konsolide denetime tâbi kuruluşların iç denetim işlevlerinin konsolide olarak sürdürülmesini ve eşgüdümünü sağlamakla görevli ve sorumlu tutulmuştur.

Denetim komitesi, iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi sistemleri kapsamında oluşturulan birimlerden ve bağımsız denetim kuruluşlarından; görevlerinin ifasıyla ilgili olarak düzenli raporlar almak ve bankanın faaliyetlerinin sürekliliği ve güven içinde yürütülmesini olumsuz etkileyebilecek hususlar veya mevzuata ve iç düzenlemelere aykırılıklar bulunması hâlinde bunları yönetim kuruluna bildirmekle yükümlü bulunmaktadır.

Denetim komitesi, bankanın tüm birimlerinden, anlaşmalı destek hizmeti kuruluşları ve bağımsız denetim kuruluşlarından bilgi ve belge almaya, bedeli banka tarafından karşılanmak suretiyle konularında ihtisas sahibi kişilerden yönetim kurulunun onayına bağlı olarak danışmanlık hizmeti sağlamaya yetkili kılınmıştır. Denetim komitesinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esasları yönetim kurulu tarafından düzenlenecektir.

Yeni bankacılık kanununu genel olarak değerlendirdiğimizde, geçmişte yaşanan ve bedeli çok pahalı olan sıkıntıların bir daha yaşanmaması için yönetim kurulu denetim komitesi, kurumsal yönetimin güvencesi ve sigortası olarak görülmektedir.

Bankacılıkta yönetim kurulu denetim komitesi ile ilgili yapılan düzenlemeler, bu görevi üstlenecekler için önemli sorumluluklar getirmektedir. Yönetim Kurulu Denetim Komitesi üyelerinin, bankanın mali raporlama sistemi, iç kontrol sistemi, bağımsız dış denetimi, iç denetim ve risk yönetimi ile ilgili gözetimine ilişkin temel görevleri bulunmaktadır. Uygulaması başlatılan denetim komitesinin etkin olarak yürütülmesini sağlamak için bazı hususlara açıklık kazandırılması gerekmektedir. Öncelikle kavram olarak denetim komitesine açıklık getirmekte yarar vardır. Denetim komitesi fiili olarak denetim yapan bir organ değildir. Denetim faaliyetleri ile ilgili doğrudan sorumlulukları bulunmamaktadır. Denetim komitesi, iç ve dış denetim sürecinin uygulama etkinliğini, katma değerini, raporlama ve iç kontrol ve ilgili iç sistemlerin işleyişi ve yeterliliğini yönetim kurulu adına gözetmekle sorumludur. Söz konusu süreçte önemli gördüğü hususları yönetim kurulu, iç ve dış denetçilerin dikkatine sunar. Denetim komitesi üyelerinin bu görevini etkin olarak yerine getirebilmesi bilgi ve deneyimlerine bağlı olduğu kadar, görev, yetki ve sorumluluklarını açık bir şekilde tanımlayacak bir yönetmeliklerinin de bulunmasını gerektirir. Ayrıca ihtiyaç duyulan konularda işin uzmanı kişi ve kuruluşlardan destek alınmalıdır.

Sonuç olarak; yeni Bankacılık Kanunu ile getirilen düzenlemeler ve başlatılan uygulamaların başarılması, öngörülen kurumsal yönetim güvencesinin sağlanmasında, bankaların yönetim kurullarının ve denetim komitesi üyelerinin rol ve sorumlulukları kadar önemli bir başka rol ve sorumluluk sahibi “Düzenleyici Otoriteler” dir. BDDK ve SPK, düzenlemelerinin uygulamadaki takipçisi olmalı, düzenlemelerin uygulanabilirliğini ve uygulamanın kalitesini gözden geçirerek yönlendiricilik yapmalı, uygulayıcılar ile düzenleyiciler arasında sağlıklı bir iletişim ortamı bulunmalıdır.

Ali Kamil UZUN, CPA, CFE
Deloitte – Türkiye Yönetim Kurulu Danışmanı

Makale, Activeline dergisinde yayınlanmıştır.